

Explicații foto

Coperta I :

„RELAY”

Nicolay Rudakov (URSS)
pr. III Interfoto '82 Sibiu

Coperta II :

„IT WAS A HARD WAY”

Istvan Toth (Ungaria) pr. I
Interfoto '82 Sibiu

Coperta III :

„MARJO”

Chef Meulenkamp
(Olanda) pr. III Interfoto
'82 Sibiu

Coperta IV :

„MR... LADY G.”

Rino Di Maio (Italia), pr. II
Interfoto '82 Sibiu

Fotografia Spontană

Suzana Holan

Este uimitor pe câte căi poate fi transformată fotografia în artă.

Prima cale, istoric vorbind, a fost imitarea picturii. Care a dus la capodoperele d-nei Julia Margaret Cameron, dar și la „alegoriile fotografice” ridiculizate de Baudelaire încă în 1859 (în „Publicul modern și fotografia”).

Într-o etapă ulterioară, fotografia a început să-și caute căile proprii spre artistic. S-a pornit atunci de la ceea ce era, în modul cel mai elocvent, specific fotografiei, adică de la tehnica ei optico-chimică. Desigur, prin aproape orice tehnică se poate ajunge la artă. Exemplele abundă. De la tehnica cioplitului, la tehnica de calcul. Și mai mult : putem aminti că grecii îi considerau pe artiștii doar tehnicieni perfecți, perfect de iscusiți, excepție de la această regulă făcând doar poezii. Pornind de la tehnica fotografică, deci, se pot realiza imagini artistice. Pe calea asta se poate merge pînă în pinzele albe. Se poate chiar renunța la fotografie pentru a folosi „iscusit” tehnica fotografică. Așa se ajunge la fotografiile shadografii, rayografii, solarizări și cite altele.

Se mai pot produce fotografii „frumoase” cu pretenția de a face artă. Frumos colorate, frumos compuse, care dau o plăcută senzație de frumos. Dar ele exprimă mereu același frumos. Același frumos, mai mult sau mai puțin spectaculos, care denotă o lăudabilă împăcare a autorilor cu lumea, cu viața. Dar imaginea à la longue cu orice, oricînd și oricum, nu poate fi decît superficială. De o superficialitate monotonă și ne-creativă. Există chiar un anumit tip de „frumos” instituționalizat de Saloane.

Se mai poate face și fotografie șocantă. Calea cea mai simplă spre șoc fotografic este să faci fotografia, care, în principiu, reproduce lumea cu fidelitatea unei oglinzi, să mintă. Exemple : fotografiile suprarealiste plus imitațiile lor, parafrazele lor și alte rude sărace ale lor. Vezi fotografiile făcute pentru reclame și exhibiționismele în expoziții.

Și se mai pot multe. De exemplu, fotografii „perfecte”. Care să respecte toate canoanele tehnicii fotografice, precum și ale picturii clasice. Așa sînt majoritatea fotografiilor cărora li se dă, cu respect, calificativul de „profesioniste”. Ne permitem să remarcăm, însă, că nu toate „profesioniste” sînt respectabile.

Dar, mai există o cale printre altele. O cale deschisă tuturor amatorilor. O vom numi „fotografia spontană”. Fotografia spontană implică o anumită atitudine de deschidere și curiozitate față de lume. Și capacitatea de a face experiențe asupra ta însuși. Să ne închipuim următorul experiment. Ai plecat într-o excursie, într-o plimbare (condiția nu e necesară, am ales-o doar pentru simplitatea și claritatea exemplului) și, în loc să îți propui o activitate „dirijată”, să vezi cutare și cutare monumente sau să admiri florile primăverii sau să parcurgi un anume traseu turistic, nu faci decît să te lași pătruns de atmosfera locului. (Să te „lași” cu totul, în adevăratul sens al cuvîntului, este uneori mai greu decît să activezi. Pentru că „a te lăsa” înseamnă în primul rînd a te relaxa și cu „activitatea de relaxare” nu prea sîntem obișnuiți. Împlinirile sînt căutate pe căi inverse). Pătruns fiind de atmosfera locului, starea ta interioară intrînd în acord cu starea lumii ce te înconjoară, începi să „vezi” în mod spontan, în mod natural. Să „vezi” – adică să observi, să remarci să alegi imagini și vezi întotdeauna ceea ce îți se potrivește stării – sau ceea ce i se contrapune flagrant, dar contrariile aparțin întotdeauna unuia și aceluiași întreg (Undeva în adîncul nostru ele nu sînt decît jumătățile din care e făcut întregul). Și fotografiezi ceea ce „vezi”. Un fir de iarbă, o fereastră, un gest fugar, o scenă oarecare. Orice. Nimicuri. Dar nimicurile acestea vor fi ceea ce vezi tu, în starea ta, potrivită stării locului. Nimicurile acestea vor deveni, deci, trecute prin tine, reprezentări metonimice ale atmosferei locului. În măsura în care ai știut să o simți, în măsura în care ai „rezonat”.

Tehnica fotografică necesară pentru astfel de experimente pare să fie la îndemîna oricărui amator, a oricărui începător. Și chiar este, dacă ne referim la tehnica propriu-zisă, la ceea ce se înțelege în mod curent prin tehnică fotografică. Dar, devine evidentă aici necesitatea altei tehnici : a tehnicii **artei** fotografice. „Tehnica artei fotografice” e cu totul altceva decît tehnica fotografică. Tehnica artei fotografice a definit-o cel mai bine Ansel Adams prin conceptul de „vizualizare”. Să poți „vizualiza” înseamnă că, în fața obiectivului de pozat să poți prevedea poza. Această tehnică a vizualizării se capătă însă cu prețul unui exercițiu îndelungat, încăpăținat, bine controlat, bine dirijat. Și abia atunci cînd străpînești această tehnică aproape ca pe un automatism, poți face oricînd, oriunde, în orice împrejurări „imagini iscuse” care să te exprime sau să exprime locul, timpul, atmosfera, lumea și pămîntul din jurul tău.

Fotografia spontană au făcut Ansel Adams, Doisneau, uneori chiar Sir Cecil Beaton și poate face orice amator capabil să „vadă” lumea. Și il va înțelege orice amator de a „vedea” lumea.

ADRESELE FILIALELOR

Filiala AAF „BANAT” –
C.P. 171. 1900 Timișoara

Filiala AAF „DOBROGEA”
– C.P. 654. 8700 Constanța

Filiala AAF „MOLDOVA”
– Str. Alex. Vlahuță Nr. 1
6600 Iași

– FILIALA AAF „MUNTE-
NIA” – C.P. 152, 2000
PLOIEȘTI

Filiala AAF „OLTENIA” –
Str. A.I. Cuza Nr. 9. Bl. 7.
Et. 3 Ap. 14
1100 Craiova

Filiala AAF „TRANSILVA-
NIA” – C.P. 2. 3400 Cluj-
Napoca